

KÖSZÖNTŐ

NAGAMIYA Shoji ¹

Nagy megtiszteltetés, és nagy kitüntetés a Sasaki ² család számára, hogy a Magyar Judo ³ Szövetség a Sasaki Kupa megszervezése mellett döntött, hogy ilyen módon ünnepelje meg nagyapám, a néhai Sasaki Kichisaburo ⁴ 100 évvel ezelőtt kiadott, Judo című könyvét. Ennek a fontos ünnepségnek minden résztvevőjét arra kérem, hogy fogadja hálás köszönetemet a teljes Sasaki család nevében.

A 100 évvel ezelőtti Japán teljes mértékben különbözött a mai Japántól. Miután végetért az a hosszú periódus, amely alatt Japán elszigetelte magát valamennyi külföldi országtól, és miután a Meiji császárok vezető szerepet nyertek a japán politikai életben, mintegy 140 évvel ezelőtt Japán nyitni kezdett a külvilág felé. A város, ahol élek, közel van ahhoz a városhoz, ahol a Hitachi nevű japán óriásvállalat székel. Ezt a céget közel 100 éve alapították azzal a céllal, hogy az Egyesült Államokból importált elektromos motorokat itt helyben javíthassák meg. Abban az időben szinte minden korszerű terméket importáltunk, vagy Európából, vagy pedig az Egyesült Államokból.

Ebben a korban történt a dzsúdó exportálása Japánból Európába. Nagy érdeklődést váltott ki bennem ez a tény, mivel 100 évvel ezelőtt Japán szinte semmit sem exportált a korabeli fejlett Európai országokba. A történelmi feljegyzések szerint az első, döntő lépést a dzsúdó importálásához vezető úton egy nemes személyiség, Szemere Miklós öméltósága tette meg, aki diplomata, majd magyar országgyűlési képviselő is volt. Szemere Miklós úr meg akarta fejteni azt a titkot, ami lehetővé tette, hogy Japán győzelmet arathasson az 1905-ös háborúban Oroszország felett, és azt sejtette, hogy a Japán erejének titka a dzsúdó ismerete volt.

Meghívása a Kodokan Intézetbe érkezett, ahol nagyapámat választották ki arra a feladatra, hogy a dzsúdót Magyarországon meghonosítsa. Számos tatami szőnyeget és más felszerelést hozva magával, hajó úton, 1906 márciusában érkezett meg Budapestre. Azonban miután oktatni kezdett, felismerte, hogy tanítványainak tankönyvre is szüksége van (*hogy tanításait a tanfolyam néhány hónapos időtartama után is gyakorolni tudják - a ford. megj.*). Spiedel Zoltán fordítói segítségével a könyv elkészült, és 1907-ben, pontosan 100 évvel ezelőtt meg is jelent.

Hadd emeljek ki két epizódot a könyv megjelenése utáni események sorából.

Elsőként azt szeretném felidézni, hogy Németország hercege magántanítványként Berlinben tanítást kapott Szaszaki Kichisaburótól, amelyre nagyatyám budapesti útja után került sor. Könyvét lefordították magyarról német nyelvre is. A herceg a dzsúdó lelkes hívévé vált. Később ez a herceg ázsiai körútra indult, és japáni tartózkodása alatt néhány hetet Szaszaki Kicsiszaburó otthonában kívánt eltölteni. Nagyapámat meglepte a herceg szokatlan kívánsága, és úgy döntött, hogy összes megtakarított pénzét egy új, a herceg elszállásolására alkalmas lakóház felépítésére áldozza, Tokyo Koishi-Kawa Hara-Machi negyedében. Azonban, miközben a herceg hajója az Indiai Óceán vizeit szelte, váratlanul kirobbant az első világháború, és a hercegnek haza kellett térnie anélkül, hogy nagyapám új házát meglátogathatta volna.

A második epizód egészen újkeletű. Ez év júniusában nemzetközi tudományos konferenciát szerveztem Tokióban, melynek megnyitó ceremóniáján őfelsége Akihito, Japán császára, és őfelsége Michiko, Japán császárnője is részt vett. Őfelsége, Japán császára számára meghívólevelet írt Ozsvár András úr, melyet ennek a konferenciának egyik résztvevője, Csörgő Tamás barátom hozott magával. A levél a mai nap eseményéről szól. A meghívólevelet, Sasaki Kichisaburó könyvével kiegészítve, eljuttattam Őfelsége számára, a környezetében lévő egyik személyen keresztül. Nagy meglepetést és megtiszteltetést jelentett számomra, hogy Őfelsége kifejezte megbecsülését, és nagyra értékelte a mai napi rendezvény megszervezését és Sasaki Kichisaburó könyvét. Nem tudom, hogy nagyapám gondolhatta-e, várhatta-e azt, hogy Magyarországon kiadott könyvét Őfelsége, Japán császára is forgatni fogja majd, 100 évvel könyvének megjelenése után. Meglepve láttam, hogy milyen sok dolognak kellett egymással összhangba kerülve egyszerre megtörténnie ahhoz, hogy ez a váratlan esemény bekövetkezessen, és Őfelsége elolvashassa nagyapám könyvét.

Ezt a könyvet két éve fedeztük fel Budapesten, számos barátom segítségével és közreműködésének köszönhetően. Különösen sokat köszönhetek Zimányi József professzor úrnak, a Magyar Tudományos Akadémia néhai tagjának és feleségének, Zimányi Magdolna számítástechnikusnak, valamint Moldován Istvánnak, az Országos Széchényi Könyvtár fősztályvezetőjének. Sok segítséget kaptam Csörgő Tamás professzor úrtól is. Sajnos Zimányi József akadémikus úr, aki mind a fizikában, mind a tudományon túli életben az egyik legjobb barátom volt, nemrégiben elhunyt. Az ő energikus segítségével ezt a könyvet soha nem találhattam volna meg - kívánok számára ebből az alkalomból örök nyugalomat elkövetkezendő életeiben.

Visszatérve a Sasaki Kichisaburó Kupára, szeretném kifejezni őszinte nagyrabecsülésemet Ozsvár András úrnak óriási erőfeszítése miatt. Lelkesedése nélkül nem kerülhetett volna sor erre a jeles eseményre. Nagy örömet jelentett számomra az a kérése is, hogy saját dzsúdó oktatóházát, dodzsóját Sasaki Kichisaburo Judo Klubnak nevezhesse el. Kérem, fogadja őszinte nagyrabecsülésünket a teljes Sasaki család nevében.

Végül is a mai nap eseményeinek legfontosabb aspektusa a Magyarország és Japán közötti kulturális kapcsolatok megerősítése. Számos vezető japán dzsúdóssal ismerkedhettem meg ebből az alkalomból. Sok segítséget kaptunk a Japán Dzsúdó Szövetségtől. Őszinte kívánságom az, hogy ez a jeles nap járuljon hozzá a két ország cserekapcsolatainak jelentős megerősödéséhez, nem csupán a dzsúdó, hanem a kultúra más területein is, miként ez a mai nap gazdag kulturális programjában is megnyilvánult.

Köszönöm mégegyszer részvételüket, valamennyi szponzor támogatását, és a sok nagybecsű vendég megjelenését.

/A fordítás hitelért felelős: Csörgő Tamás/

¹/kiejtése: Nagamija Sódzsi/

²/kiejtése: Szaszaki/

³/kiejtése: Dzsúdó/

⁴/kiejtése: Szaszaki Kicsiszaburó/